

**PODRAVINA - časopis za multidisciplinarna istraživanja, vol. III, br. 6,
Meridijani, Koprivnica, 2004., 1-148 str.**

Isto uredništvo i urednički odbor kao i u broju 5 te sponzori kojima treba zahvaliti na ovom vrijednom izdanju: Grad Koprivnica, Koprivničko-križevačka županija, Podravska banka Koprivnica, Ina naftaplin Đurđevac i Belupo - industrija lijekova Koprivnica izdali su šesti broj "Podravine". Ovaj broj, koji na naslovnici ima sliku u boji gradišta Torčec Miljenka Gregla, sadrži deset članaka, ali se mogu razlikovati dva bloka: prvi koji obuhvaća članke iz raznih područja i drugi koji je vezan uz arheološki lokalitet Torčec.

Prvi je članak opis prijelaza Stjepana Radića u inozemstvo 1923. godine, kada su mu pomogli mnogi ljudi iz okolice Đelekovca i Podravlja. Na osnovi arhivske dokumentacije Mira Kolar-Dimitrijević rekonstruirala je trenutak kada se Stjepan Radić odlučuje na ilegalan prijelaz granice kako bi u inozemstvu potražio pomoć za Hrvatsku u kojoj nije bilo ni demokracije ni slobode. Radićev je put bio uzaludan te se on gotovo istim putem i vratio u zemlju.

Marc Stefan Peters iz Sveučilišta u Beču dao je korektan pregled razvoja Varaždinske vojne krajine kao primjer posebnog razvoja jedne mikroregije u Podravini.

Mr. Ljiljana Dobrovšak s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu napisala je vrlo lijep i obiman rad "Židovi i njihov utjecaj na transformaciju naselja podravskog višegraničja krajem 19. i početkom 20. stoljeća". U njemu je prikazano kako Podravina zbog višegraničnog položaja postaje sve zanimljivija Židovima koji ondje dolaze već u 17. stoljeću, doseljavaju u 18., da bi u 19., a osobito poslije 1873. i dobivanja pravne i građanske ravnopravnosti postali utjecajni građani i trgovci pridravskih gradova, trgovišta i sela. Rad je rađen na temelju županijskih fondova te postojeće literature i predstavlja dosad najobimniju povijest Židova u Podravini, iz koje se može iščitati i njihova uloga u raznim granama društvenih djelatnosti.

Dr. Lovorka Čoralić s Hrvatskog instituta za povijest pronašla je u Državnom arhivu u Mlecima oporuku Venture, supruge koprivničkog plemića Jurja iz 1457. godine. Iz podataka sadržanih u oporuci vidi se slab imovni položaj te obitelji koja je vjerske ustanove mogla darivati samo malim iznosima. Autorica je naglasila brojni dolazak Hrvata na Apeninski poluotok u bijegu pred sve težim stanjem u Hrvatskoj jer se u cijelom području osjeća predratna nesigurnost uslijed sve bliže pojave Osmanlija.

Metka Fujs, muzejska savjetnica iz Pokrajinskog muzeja u Murskoj Soboti, izradila je opis Prekomurja u prvom dijelu, da bi onda detaljno prikazala tekst Antona Trstenjaka, publicista iz okolice Ormoža, koji je 1883. proputovao današnje Prekomurje i Porabje te svoje opsežne zapise združio u rukopisu "Slovenci na Ogrskem". Taj tekst dosad nije objavljen u cijelosti i zanimljiv je i za etnologiju, a za nas Koprivničance je zanimljiv i zbog dr. Trstenjaka koji je mnogo godina bio ugledni odvjetnik u Koprivnici.

Hrvoje Petrić je na engleskom jeziku objavio članak "Odnos čovjeka i okoliša na višegraničju: Torčanska Podravina tijekom druge polovice 18. stoljeća". Petrić je uvijek pokazivao posebno zanimanje za Torčec, a u ovom je radu iskoristio sve dokumente koje je pronašao u raznim arhivima kako bi nam prikazao povezanost Drave s okolišem sela Torčeca u 18. stoljeću. Posebno se osvrnuo na prirodne preduvjete, gospodarstvo i slobodnjake koji

su bili preseljenici iz Slavonije i iz drugih dijelova Hrvatske te osobito urbarijalnu regulaciju 1778. provedenu nalogom kraljice Marije Terezije od 24. rujna 1773. godine, čime su definirane osnovne poljoprivredne površine. Torčec je bio smješten na tromedi između Vojne krajine, Križevačke županije i ugarskih županija Zaladske i Šomodske. Rad je primjer kako bi dalje trebalo obavljati ekohistorijska istraživanja podravske regije.

Ostatak časopisa posvećen je arheološkom prehistorijskom i srednjovjekovnom nalazištu Torčec - Gradić koje se već nekoliko godina istražuje kao republički projekt.

Dr. Tajana Sekelj Ivančan i mr. Tatjana Tkalčec dale su sumaran pregled tog arheološkog nalazišta po fazama, uz analizu prapovijesnih i srednjovjekovnih nalaza s brojnim ilustrativnim materijalom u tradiciji specijaliziranih arheoloških časopisa.

Renata Šošćarić iz Botaničkog zavoda Biološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta napravila je arheobotaničku analizu koja daje podatke o bavljenju poljodjelstvom, odnosno sadenju ječma i pravog pira te vinogradarstvu i voćarstvu.

Mr. Snježana Kužir i mr. Tajana Trbojević Vukičević iz Zavoda za anatomiju, histologiju i embriologiju Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu analizirale su kosti, utvrdivši prisutnost goveda, domaće i divlje svinje te ostatke ptica, pasa i ostale divljači.

Dr. Metka Culiberg s Biološkog inštituta Jovana Hadžija iz Ljubljane analizirala je zemlju i ugljen utvrdivši prisutnost hrasta i bukve, graba i brijesta.

Na kraju časopisa prikazano je više knjiga i časopisa. Ivan Peklić prikazao je monografiju Franje Husineca o Franu Gundrumu Oriovčaninu, gradskom fiziku u Križevcima, a osvrnuo se i na vrlo kvalitetan znanstveno-stručni skup "Kalničko prigorje, kulturno-povijesna i prirodna baština", koji je održan na Kalniku 8. listopada 2004. godine. Hrvoje Petrić prikazao je sisačku monografiju Mirele Slukan Altić, što je zapravo drugi svezak povijesnog atlasa gradova, najavivši da će se sljedeći svezak odnositi na Koprivnicu.

Petrić je prikazao i knjigu uglednog povjesničara Drage Roksanđića "Etnos, konfesija, tolerancija", naglasivši problemsku strukturu knjige i važnost te teme kod južnoslavenskih naroda. Osim toga, kratko se osvrnuo na kronološki povijesni priručnik koji je objavljen u Njemačkoj, a koji ima i internetske adrese na kojima se mogu naći dodatni sadržaji, kao i CD-ROM-ovi. Danijel Patafta iz Pomorskog muzeja u Rijeci uložio je velik trud prikazujući časopis "Povijesni prilozi" koji izdaje Hrvatski institut za povijest iz Zagreba, i to od broja 17 do 26, gdje je naveo svaki važniji rad. Hrvoje Petrić je detaljno prikazao međunarodni znanstveni skup "Ekohistorija podravskog višegraničja", održan u Koprivnici od 13. do 15. studenoga 2003. godine. I konačno, Kristijan Skočibušić, profesor u osnovnoj školi u Vidovcu, prikazao je knjigu Tomislava Đurića "Zašto su šutjela lepoglavska zvona", koja je izašla u izdanju Meridijana 2004. godine, a govori o Lepoglavi kao sjedištu i ishodištu najznačajnijih dijelova hrvatske kulturne povijesti u prošlosti te je upravo stoga i lepoglavska crkva bila izolirana od svoje funkcije u narodu te uključena u proces preodgajanja.

Mira Kolar-Dimitrijević

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Scientific Research Journal for Economic and Environmental History

Volumen 1 / Broj 1
Zagreb-Samobor 2005.
ISSN 1845-5867
UDK 33 9 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju

Izdavačka kuća Meridijani

Obrtnička 17, 10430 Samobor

tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321

e-mail: meridijani@meridijani.com

www.meridijani.com

Sunakladnici / Co-publishers:

Sekcija za gospodarsku povijest Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti Zagreb
(moderator: mr. sc. Hrvoje Petrić)

Međunarodni istraživački projekt »Triplex Confinium - Hrvatska višegraničja u euromediteranskom kontekstu« Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
(voditelj: prof. dr. sc. Drago Roksandić)

Urednici / Editors-in-chief:

Mira Kolar-Dimitrijević, Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Močanin,
Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - predsjednik (Zagreb, Hrvatska)

Daniel Barić (*Le Havre-Pariz, Francuska*), Slaven Bertoša (*Pula, Hrvatska*), Zrinka Blažević (Zagreb, Hrvatska),

Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (Zagreb, Hrvatska), Andrej Hozjan (Maribor, Slovenija),

Halil Inalcik (*Ankara, Turska*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Aleksandar Jakir (Marburg, Njemačka),

Karl Kaser (*Graz, Austrija*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (Zagreb, Hrvatska),

Kristina Milković (Zagreb, Hrvatska), Ivan Mirnik (Zagreb, Hrvatska), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*),

Daniel Patafta (*Rijeka, Hrvatska*), Gordan Ravančić (Zagreb, Hrvatska), Marko Šarić (Zagreb, Hrvatska),

Nataša Štefanec (Zagreb, Hrvatska), Mladen Tomorad (Zagreb, Hrvatska), Jaroslav Vencalek (*Ostrava, Češka*),

Milan Vrbanus (Zagreb, Hrvatska), Zlata Živaković Kerže (*Osijek, Hrvatska*)

Grafički urednik / Graphic design:

Alojz Zaborac

Prijelom / Layout:

Hrvoje Herceg

Lektura / Language editing:

Lidija Menges

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2005.

Adresa uredništva / Mailing adresss:

Hrvoje Petrić (urednik)

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet

Ivana Lučića 3

HR-10000 Zagreb

e-mail: h.petric@inet.hr

h.petric@ffzg.hr
